

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

4. MINTAFELADATSOR

KÖZÉPSZINT

I. SZÖVEGÉRTÉS ÉS KÖZNAPI SZÖVEGALKOTÁS

Időtartam: 90 perc

2015

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Fontos tudnivalók

Tisztelt Vizsgázó!

A rendelkezésére álló 90 perc alatt két feladatot kell megoldania:

- 1) Szövegértési feladatsor
- 2) Köznapi szövegalkotási feladat – ezen belül két lehetőség közül választhat:
  - A) Érvelés
  - B) Gyakorlati szövegműfaj

A két feladatot tetszés szerinti sorrendben oldhatja meg.

A szövegértési feladat megoldására körülbelül 60 percet, a köznapi szöveg alkotására körülbelül 30 percet javasolunk.

Alaposan olvassa el a feladatokat, kérdéseket, szempontokat!

Figyeljen arra, hogy hány megoldást kér a feladat, milyen formában és milyen terjedelemben!

Bátran fogalmazzon önálló véleményt, ha azt kéri a feladat!

Írásait gondosan szerkessze, helyesírását ellenőrizze a szótárból, ha bizonytalan!

Jegyzetet, vázlatot készíthet, de ügyeljen rá, hogy azok elváljanak a kész fogalmazástól!

Eredményes munkát kívánunk!

Szövegértési feladatsor

Olvassa el a következő a hirdetőment, majd válaszoljon a kérdésekre!

LÁTHATATLAN KULTÚRA – MADÁRTÁVLATBÓL
2008. szeptember 19–20. (2 nap) – Gödör-klub, Budapest

A fesztivál célja:

**a Siket Kultúra bemutatása, a többségi társadalom szemlélet- és tudatformálása,
a média érzékenyítése, a civil tudat erősítése.**

A folyamat vágyott célállomása:

a jelnyelv hivatalos nyelvként való elismertetése, a láthatatlan kultúra láthatóvá tétele.

1. Sokunkban felmerül a kérdés, hogy a jelnyelv hivatalos elismerésének mekkora a jelentősége a *siket és nagyothalló emberek* mindennapi életében.

Első ránézésre nem sok, de a jelnyelv elismerése az első lépés a siket közösség integrációja és teljes jogú állampolgárrá válása felé. A következő lépés a meglévő törvények megváltoztatása, vagy újak megalkotása annak érdekében, hogy a politikai elképzeléseket keretbe foglalják, törvényileg szabályozzák. Így a jelnyelv elismerését olyan jogok elismerése követi, mint az iskolaválasztás joga (pl. orális vagy kétnyelvű iskola), vagy a siket kisebbség joga a részvételhez a társadalmi élet minden területén. Ezután az ehhez kapcsolódó feltételek és eszközök megteremtése következik, például a jelnyelvi tolmácsok számának növelése, elérhetővé tenni a közszolgáltatást, a minőségi oktatást (a felsőfokú oktatást is), a szórakozást, hogy csak néhány területet említsünk.

2. A kormányok számára már nem az a kérdés, hogy *elismerjék-e* a jelnyelvet, hanem hogy *mikor és miként* tegyék azt.

Finnország és Portugália már elismerte a jelnyelvet úgy, hogy az erre vonatkozó törvényeket beemelte az alkotmányba. Több európai országban törvényekben és határozatokban ismerték el a jelnyelvet, gyakran az oktatással és a jelnyelvi tolmács szakmájával összefüggésben. Ezek, többek között: Belgium, a Cseh Köztársaság, Dánia, Németország, Görögország, Írország, Olaszország, Litvánia, Norvégia, Lengyelország, a Szlovák Köztársaság, Szlovénia, Svédország, Svájc, és az Egyesült Királyság. Spanyolország és Hollandia *jelenleg* (a 2003-as elemzés idején) átmeneti időszakban van, ezalatt a jelnyelv elismerésének lehetőségeit vizsgálja.

3. Pozitív példák

Az Egyesült Királyságban például a kormány nemrégiben meghirdetett egy tanulmányi ösztöndíjat a felsőoktatásban tanuló siket diákok számára. Finnországban a közintézmények alkalmazottai alapfokú jelnyelvi tudással rendelkeznek, míg Dániában és Görögországban jelnyelvi tanfolyamokat indítottak tanárok számára. Továbbá Görögországban létrehoztak – Európában elsőként – egy egyetemi jelnyelvi tanszéket a siket gyermekek oktatásának fejlesztésére. Portugália néhány iskolájában bevezették a jelnyelv oktatását, Franciaországban pedig a jelnyelvi tolmácsolást elismerték hivatalos szakmaként. Végül Dániában és Hollandiában megalakult egy mozgalom, amely a kétnyelvűséget támogatja és népszerűsíti.

4. Problémák

Kétféle akadálya létezik a hivatalos elismertetésnek: Az első a kormányok és törvényhozók tájékozatlanságának következménye, akik nem tudják, hogy mi a jelnyelv szerepe a siket és nagyothalló emberek életében. A második akadály abból a hibás feltételezésből adódik, hogy a hallókészülék mindenfajta hallássérült problémára megoldás, valamint az, hogy a jelnyelv egyetemes, nemzetközi nyelv.

A jelnyelv elismertetésének ügye nagyon kevés támogatottságot élvez a többségi társadalom részéről. Felmerül a jelnyelv bevezetésével kapcsolatos költségek kérdése is, miközben minden állami intézményben elérhetővé kellene tenni a jelnyelvet.

Hogyan tud aktívan jelen lenni, véleményt formálni, szerepet vállalni az európai kultúra formálásában egy olyan közösség, mely a többségi kultúrától eltér, kommunikációja eszközeként pedig a vizuális csatornát használja, azaz gondolatait a jelnyelven fejezi ki? Ha felvállalja önmagát, ha kilép az ismeretlenségből a közösség, ha az új nemzedék, a fiatal generáció példát mutat, és azt mondja: elegendem van, jogaimat érvényesítem.

5. „Jelnyelv és kultúra nélkül olyan vagyok, mint a madár szárnyak nélkül.”

Ez Signmark – egy fiatal finn siket rapper előadóművész – gondolata. A szárny nélküli madár teljesen kiszolgáltatott – ezt mindannyian értjük, átérezzük. Egy siket ember jelnyelv nélkül teljesen kiszolgáltatott – ezt mindannyian értjük, átérezzük?

Itt Magyarországon – bár közösségünket a jelnyelv tartja össze – az iskolában nem ezen a nyelven tanítanak minket, életünk során nem használhatjuk ezt a nyelvet kommunikációnk elfogadott eszközeként. Európában eközben törvényekben és határozatokban ismerik el a siket közösség nyelvi, kulturális jogait.

Mi is készen állunk erre. Most a döntéshozókon a sor. Szeretnénk meggyőzni a politikusokat, a tudományos élet szereplőit, a nyelvészeket, a pedagógusokat és mindenkit, hogy álljanak mellénk a jelnyelv elismertetéséért folytatott harcunkban.

Töltsük együtt ezt a 2 napot, hogy magunkat láthatóvá téve bemutathassuk jelnyelvi kultúránkat, törekvéseinket, közösségünk értékeit.

Mert repülni csak szárnyakkal lehet!

A konferencia és kulturális fesztivál nyelve: magyar jelnyelv, nemzetközi jelnyelv, magyar és angol hangzó nyelv.

1. A hirdetés „a fesztivál célja”-ról és „a folyamat célállomása”-ról ír. Értelmezze, hogy mi a különbség a két kifejezés között, milyen viszonyban van egymással a két kifejezés!

„a fesztivál célja”:

„a folyamat célállomása”:

---

2 pont	
--------	--

2. Milyen három szakaszt különíti el a szöveg a jelnyelv egyenrangúsításának?

1.	
2.	
3.	

3 pont

3. A fenti szakaszok közül melyikben tartanak a következő országok a 2. rész információi szerint? Írja be a szakasz száma mellé a megfelelő országokat! Indokolja döntését a szöveg vonatkozó információjának magyarázatával!

- Finnország és Portugália
- Belgium, Olaszország és Szlovénia
- Spanyolország és Hollandia

	ORSZÁG	INFORMÁCIÓ MAGYARÁZATA
1.		
2.		
3.		

3 pont

4. Nevezze meg a 3. rész információi alapján a következő országokat:

- Melyik az az ország, amelyben a siketek és nagyothallók hivatalos életbeli kommunikációja jelentősen könnyebbé válhat?

_____

- Melyek azok az országok, amelyeknek jelenlegi célkitűzése azonos a fesztivál céljával?

_____

- Melyik az az ország, amelyben feltételezhetően megnő a siket vagy nagyothalló diplomások száma?

_____

- Melyik az az ország, amelyben már van választás orális és kétnyelvű iskola között?

_____

4 pont

5. Az alábbi állítások mindegyik téves. Magyarázza meg, hogy miért!

A jelnyelv egységes nemzetközi nyelv.

Félreértés, mert

A jelnyelv elismertetésének ügye nagyon kevés támogatottságot élvez.

Félreértés, mert

A fesztivál egyik célja a többségi társadalom civil tudatának erősítése.

Félreértés, mert

---

3 pont	
--------	--

6. Értelmezze a fesztivál címének két elemét!

a) „láthatatlan kultúra”

Ellentmondás, mert

Mégis indokolt, mert

---

2 pont	
--------	--

b) „madártávlatból”

Mit jelent és hogyan értelmezhető?

---

2 pont	
--------	--

7. 2014-ben két képviselő nyújtott be törvényjavaslatot az Országgyűlésnek arról, hogy járjon pótlék a jelnyelv ismeretért a közszolgálati tisztviselőknek a közszolgálatban a már létező idegennyelvi-pótlék mintájára. Az alábbi célok közül melyik miatt tarthatják a legfontosabbnak a siketek és nagyothallók a törvényjavaslatot? Indokolja választását egy mondatban!

- A) A jelnyelv ismeretét számos más európai országban már törvényekkel ösztönzik, Magyarország sem maradhat le.
- B) A jelnyelv ismeretének ösztönzése, anyagi elismerése megkönnyíti a hivatali ügyintézés és kapcsolattartást a jelnyelvet anyanyelvként használók számára.
- C) A jelnyelv ügyében benyújtott törvényjavaslat népszerűsítheti a jelnyelv használatát, növelheti annak társadalmi elismertségét.

A választott cél betűjele: _____

Indoklás:

---

1 pont	
--------	--

8. a) Szórólapot kell készítenie a fesztiválhoz. Mi az a három információ, amelyiknek feltétlenül rá kell kerülnie?

- _____
- _____
- _____

3 pont	
--------	--

b) A hirdetésménynek van egy következő oldala is. Mi az a lényeges információ a fesztivállal kapcsolatban, amit a következő oldalnak tartalmaznia kell?

---

1 pont	
--------	--

9. Válaszolja meg egy-egy mondatban a következő kérdéseket – a hirdetés megfelelő részlete alapján!

- Mit tanácsolna annak a szülőnek, aki bizonytalan, hogy vegyen-e hallókészüléket siket gyerekének?
_____
- Min gondolkodjon el a szülő, amikor közeledik gyereke iskolába íratása?
_____
- Mivel biztatná azt a kamaszt, aki nagyothallása miatt szégyell társaságba menni?
_____
- Minek nézzen utána az a magyar képviselő, akinek a jelnyelvi jogszabályról kell döntenie?
_____
- Mit gondoljon végig az a halló ember, aki értetlenül fogadja a jelnyelvi pótlék bevezetését?
_____

5 pont	
--------	--

10. Tervezzen a hirdetés szövegéből kiindulva egy 5 diából álló prezentációt az osztályának, amelyen bemutatja a jelnyelv helyzetét, jelentőségét. A diákhoz a szövegen kívül a következő illusztrációfajtákat is használja: fénykép, grafikon, Smart-ábra, térkép.

Írja meg vázlatosan a diák tartalmát!

1. dia: _____ **2.** _____ **dia:**

---

3. dia: _____

4.

dia:

---

5. dia: _____

---

5 pont	
--------	--

11. Olvassa el a következő szöveget, és válaszoljon a kérdésekre!

A jelnyelv [...] alkalmazása során a jelelő egy fogalomra vagy kifejezésre, olykor egy egész beszélt-nyelvi mondatra egy globális jelet használ. Ez a jel lehet képes, más szóval ikonikus – amikor a jel sok vonásában utal az adott tárgy vagy fogalom bizonyos külső vagy belső jegyeire –, s lehet

teljesen absztrakt, vagy más szóval arbitrarikus, amikor láthatólag semmi összefüggés nincs a jel és a jelentés között. A jelnyelv is – mint minden nyelv – a gondolatok és az érzések közvetítője, a kommunikáció eszköze, a kultúrát és a történelmet adja át nemzedékről nemzedékre, ezáltal erősítve és fokozva az identitás érzését. Sajátos egyéni szerkezete, nyelvtana van, mely eltér a beszélt nyelvekétől, de azokkal egyenértékű. Legfőbb jellemzője, hogy elsődlegesen a siket emberek nyelve, melyet ugyanolyan kommunikatív célokra használnak, mint a halló emberek a beszélt nyelveket. Nagyon fontos információ, hogy a jelnyelv nem nemzetközi, minden országnak saját, nemzeti jelnyelve van. A különböző országok jelnyelvei szerkezetileg hasonlítanak egymásra, de a nyelvi szókészletben (lexikákban) akkora különbség van, hogy különböző nyelvekről beszélünk.

Fentiekén túl létezik nemzetközi jelnyelv is, az úgynevezett „gestuno”, mely spontán módon született a siket emberek közötti nemzetközi kapcsolatokban használt kommunikáció eszközeként, ez azonban nem nevezhető igazán nyelvnek, nem felel meg az önálló nyelv kritériumainak.

Ujjábécé, vagy más néven daktil. Siketek és nagyothallók egymás közötti és hallókkal történő kommunikációja során használatos – a kézfejjel, illetve a kéz ujjával kivitelezett 1 hang = 1 jel alapú – jelrendszer. Kizárólag akkor használják, amikor egy adott fogalomnak, kifejezésnek, névnek nincs önálló globális jele, illetve a jelet nem minden jelenlévő ismeri. Előnye, hogy pontos információt nyújt, hátránya, hogy nagyon lassú az információközlés, a siket emberek nem szívesen használják. Többféle változata létezik hazánkban, és országonként is eltérő.

Idézza a hirdetmény szövegéből azt az információt, amelyet ez a szöveg kifejt, magyaráz!

Melyik jelnyelv használható a külföldi siketekkel való találkozásokkor, például konferenciákon vagy a siketolimpián?

Mit jelent a globális jel fogalma?

Képes vagy absztrakt jel-e az alábbi?

éhes: a gyomor korgására utaló mozdulat

Mi a legfontosabb különbség a nemzeti jelnyelvek és az ujjábécé között?

Miért logikus, hogy a daktilnak vannak nemzeti változatai?

6 pont

40 pont

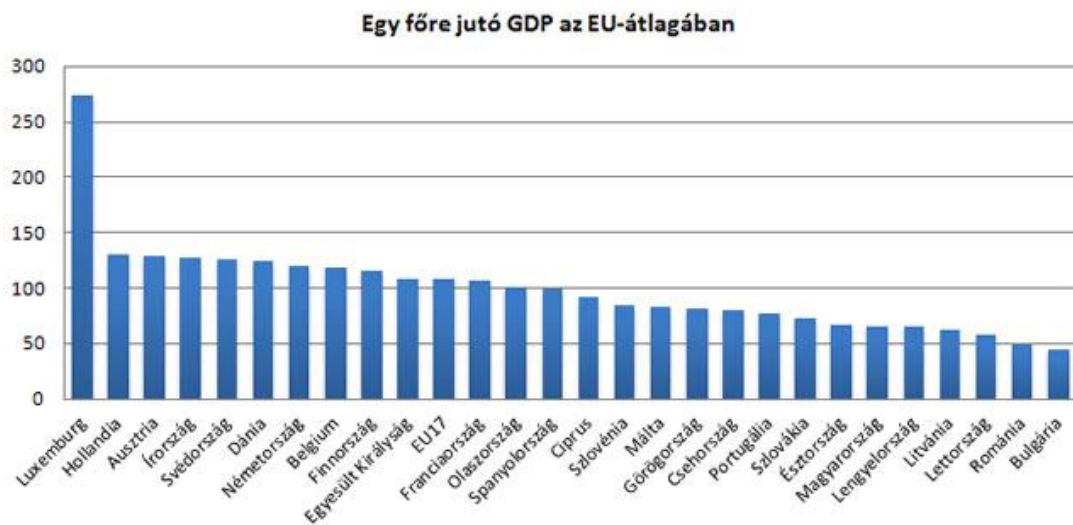
Forrás:

A hirdetés szövege: a *Láthatatlan kultúra – madártávlatból* fesztivál hirdetésének pontosított szövege

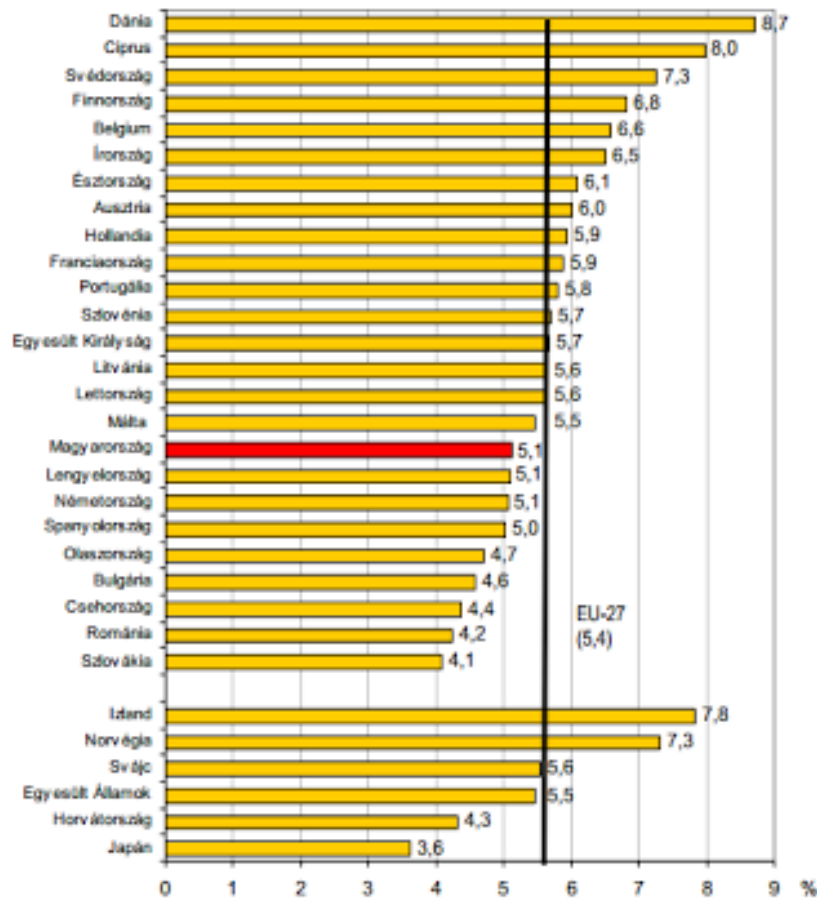
www.sinosz.hu

A 11. feladat szövege és ábrája: Litavec Anna: *Ismeretek a hallássérültekről*

<http://www.c3.hu/~sinoszib/jelny.htm>

Köznapi szövegalkotási feladat (választható az A vagy a B feladat)**A) Érvelés****Oktatás és gazdasági teljesítmény**

A költségvetés oktatási kiadásai a GDP %-ában, 2009

Fejtse ki véleményét az oktatásra fordított nagyobb vagy kisebb arányú összeg gazdaságra gyakorolt hatásáról! Érvelésében 3–5 érveléssel támassza alá véleményét az oktatás átlagot meghaladó támogatásának szükségességéről vagy szükségtelenségéről!

VAGY

B) Gyakorlati szövegműfaj

Panaszos levél

X. Y. 2015. január 7-én értesítést talál a postaládájában postai küldemény érkezéséről, melyben tájékoztatják, hogy csomagja érkezett, melyet a Denevér utcai 2. számú postán vehet át. X. Y. másnap elmegy a postára, ahol hosszú keresgélés után sem találják a csomagját. A postai alkalmazott fölajánlja, hogy telefonon értesítik, ha megtalálták a csomagot, és érte jöhet. Ez azonban egy hét elteltével sem történik meg. Írjon panaszos levelet X. Y. nevében az esetről!

A köznapi szövegalkotási feladat szövegének terjedelme 120–200 szó legyen.

Húzza alá a választott feladatot!

Érvelés – Gyakorlati szövegműfaj

A javító tanár csak a vizsgázó által választott feladat pontszámait írja be!

A) Érvelés			B) Gyakorlati szövegműfaj		
Megalapozott vélemény	2 pont		Tartalmi elemek	3 pont	
3–5 releváns érv	5 pont		Formai elemek	4 pont	
Megfogalmazás	3 pont		Megfogalmazás	3 pont	
Összesen	10 pont		Összesen	10 pont	

		Maximális pontszám	Elért pontszám
Szövegértés és köznapiszövegalkotás	Szövegértési feladat	40	
	Szövegalkotási feladat	10	

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

4. MINTAFELADATSOR

KÖZÉPSZINT

II. MŰÉRTÉLMEZŐ SZÖVEGALKOTÁS

Időtartam: 150 perc

2015

Fontos tudnivalók

Tisztelt Vizsgáló!

A rendelkezésére álló 150 perc alatt válasszon ki és oldjon meg egy feladatot! Ha munka közben mégis a másik feladat mellett dönt, az előzőt húzza át!

A kifejtésben vegye figyelembe a feladatban adott szempontokat!

Bátran fogalmazzon önálló véleményt, és adjon számot ismereteiről is!

Írását gondosan szerkessze, helyesírását ellenőrizze a szótárból, ha bizonytalan!

Jegyzeteket, vázlatot készíthet, de ügyeljen rá, hogy azok elváljanak a kész fogalmazástól!

Válasza 400–800 szó terjedelmű legyen!

Eredményes munkát kívánunk!

Egy mű értelmezése

Értelmezze az alábbi novellát! Értelmezésében térjen ki az elbeszélői nézőpont alakulására, illetve a befejezés jelentésmódosító szerepére és annak előkészítésére a mű során!

Rényi Ádám: *Osztálytalálkozó*

Halkan gördültek be a kocsik egymás után a kovácsoltvas kapun, de persze akadtak jó néhányan, akik az 59-es villamos megállójától gyalog baktattak fel. Folyt róluk a víz ebben a döngmelegben. Elég sokan eljöttek az osztályból, őszintén nem is gondoltam volna. Az osztályfőnök az elsők között érkezett. Éppen ma van a 60. születésnapja. Micsoda egybeesés! Sosem titkolta, mikor született, az osztályfőnök szerette az ünneplést, a felhajtást. A bejáratnál gyülekeztek, egymást ölelgetve köszöntötték egymást a többiek. Páran virágot is hoztak. Nem kiabáltak, de azért érződött, hogy sokan megörültek a másoknak, de legalábbis hitelesen alakították. Nem voltunk igazán jó osztály, minimum két egymástól viszolygó tábor volt, de a táborokon belül is ment a frakciózás. Persze tizenkét év után megfakulnak a rossz emlékek, és édes nosztalgjával töltik el az ember szívét. Már akiét. Én már a négy évvel ezelőtti találkozón megfogadtam, hogy legközelebb nem megyek el, annyira ment a képmutatás meg az önmenedzselés. Mintha ez bármit is számítana. Kit érdekel, hogy mi lett a másikkal, ha úgysem tartottuk a kapcsolatot már régóta. Jó, páran tartják. Például a Novák Ági vörös hajú kisfiának a Petra lett a keresztanyja. Mondjuk elég perverz, hiszen korábban a Novák Ágival járt a Szabolcs, aki most a Petra férje és a vörös gyerek apja. Ügyvéd lett, de aztán ráunhatott a dologra, mert egy ideje valami biozöldségfarmot működtetnek a Petra szüleivel.

Négy évvel ezelőtt a Fészekben előadta a menő vállalkozót. „Állati jól megy a biogazdaság – mondta –, alig győzzük kielégíteni az ügyfeleink igényeit”. Mit fölényeskedik? – gondoltam magamban. „Ügyfeleink igényeit”, hogy oda ne rohanjak... Jót röhögtem, amikor eljöttem, és azt látom, hogy Szabolcs, a bioistenkirály éppen egy időszámításunk előtti Lada kombit próbál sokadik nekifutásra beindítani. Csoda, hogy átengedték a műszaki vizsgán. Az osztálytalálkozónál hazugabb műfaj nem létezik. Mindenki előadja, hogy bejött neki az élet. Álomállás, álomcég, álomfizetés, álomutazás, álomférj, álomfeleség, álomgyerek. Aztán húzogatják a ruhájukat, hogy ne látszódjon a zöldeslila folt, amit álomférj ejtett egy hosszú és ürtartalmas este után hazatérve az Álom presszóból. Én ebben akkor sem vettem részt, most meg hallgattam, mint a sír.

Közben újabb villamos állt meg a bejáratnál pár lépésre. Újabb osztálytársak közelednek. A Réka is eljött. Van pofája. Pedig megmondtam neki, hogy látni sem akarom soha többé. Hát úgy látszik, azt gondolta, ez már nem érvényes. Azok után, hogy legutóbb majdnem hajtépésig ment a vita közöttünk a meleg örökbefogadásának ügyében. Hogy ez hogy került elő mint téma, nem emlékszem. De valahogy minden társaságban 2-3 óra és 4-5 pálinka után előkerül. A halálbüntetés legalizálása már 2 pálinka után. Na, nem mondom, én is mindig beszálltam a sehova nem vezető üvöltözésbe.

Van vagy 35 fok árnyékban. Olvadoznak az osztálytársak a sötét ruháikban. És a kaputól még fel is kell ugrani mászni. Az kemény lesz. Hábetler fut be. Hábetler szerelmes volt belém harmadikban. Ezt persze nem merte megmondani, sőt úgy viselkedett, mint egy óvodás. Szinte csak a hajamat nem húzta meg időnként. Engem ez csak mulattatott. Nem gondoltam volna, hogy államtitkár lesz belőle. Senki nem gondolta volna az osztályból, abban is biztos vagyok. Amilyen jellegtelen kis senkiházi volt. Nem is értem.

Taxival érkezett, nem valami nagy fekete állami kocsit szállította. Ő is hozott virágot. Az osztályfőnök azonnal rávetette magát, ölelgette percekken át. Amilyen sznob az osztályfőnök, nyilván nem ölelgette volna Hábetlert, ha mondjuk előadó lenne az önkormányzatnál, vagy annak a taxinak a vezetőüléséről mászott volna elő. De az államtitkárokra büszkének kell lennie az embernek – gondolhatta. Vagy lehet, hogy az járt a fejében: jó lehet ez még valamire. Talán meg akarja pályázni az igazgatóságot? 60 évesen? Minek?

Elindult a csapat felfelé. Tényleg, mindjárt kezdődik. Ömlik a víz mindenkiről. Rossz az időzítés – jegyzi meg a dagadt Tompa mosolyogva, és nagyon kortyol a szentkirályi üvegből. Réka hátba veri.

A négyesben lesz! Gyertek erre! – mondja az osztályfőnök. Mit fontoskodik itt is, pedig 12 éve nincs joga senkinek parancsolgatni. Pláne nem egy ilyen eseményen. Ahogy felérnek, valaki elindítja a zenét. A kedvenc számom – suttogja Petra. Hát igen, nekem is.

Kezdődik. Mindenki körbe áll. Balra a család és a barátok. Jobbra az osztálytársak. Elhallgat a kedvenc számom. Ismeretlen komolyzenére vált a CD-lejátszó. A pap elkezd a búcsúbeszédet. Páran bögnék. Anyám összeomlik. Az osztályfőnök vigasztalja. Rövid beszéd, hiszen csak 30 évet éltem, nincs mit felturbózni. Szórják a virágokat meg a földet, ölelgetik egymást, fancsali képet vágnak. Négy éve megfogadtam, hogy soha többé nem megyek osztálytalálkozóra. Betartottam.

Forrás: Rényi Ádám novellablogja, http://renyinovella.blog.hu/2010/04/22/osztalytalalkozo_2032

VAGY

Két mű összehasonlító értelmezése

Hasonlítsa össze Ady Endre *Krónikás ének 1918-ból* című versét és Tinódi Lantos Sebestyén *Egri históriának summája* című művének alább közölt részleteit! Dolgozatában mutassa be, hogyan teremt kapcsolatot Ady verse egy régebbi szöveggel! Mennyire tartja értelmesnek és hősiesnek a háborút a két vers?

Ady Endre: *Krónikás ének 1918-ból*

Iszonyú dolgok mostan történülnek,
Népek népekkel egymás ellen gyűlnek,
Bűnösök és jók egyként keserűlnek
S ember hitei kivált meggyöngűlnek.

Ember hajléki már rég nem épülnek,
Szivek, tűzhelyek, agyak de sérülnek,
Kik olvasandják ezt, majd elképülnek,
Ha ő szivükben hív érzések fülnek.

Jaj, hogy szép álmok így elszörnyűlnek,
Jaj, hogy mindenek igába görnyűlnek,
Jaj, hogy itt most már nem is lelkesülnek,
S mégis idegen pokol lángján sülnek.

Itt most vér-folyók partból kitérülnek,
Itt most már minden leendő gyérülnek,
Itt régi átkok mélyesre mélyülnek:
Jaj, mik készülnek, jaj, mik is készülnek?

Hegedús fickók többet hegedülnek,
Olcsó céciókon ezerek vegyülnek,
Rút zsvány-arcok ékesre derülnek
S ijjedt szelidek szökve menekülnek.

Lámpás, szép fejek sután megszedülnek,
Emberségesek igen megrémülnek,
Ifjak kik voltak, hoppra megvénülnek
S a Föld lakói dög-halmokba dülnek.

Bús kedvű anyák keservesen szűlnek,
Labdázó fiúk halálba merülnek,
Ős, szép kemencék sorjukban elhűlnek
S kedvelt szűzeink uccára kerülnek.

S szegény emberek még sem csömörülnek,
Buták, fáradtak és néha örülnek,
Szegény emberek mindent kitörülnek
Emlékeikből, mert csak ölnek, ölnek.

Szegény emberek ölnek és csak ölnek
S láz-álmaikban boldogan békülnek,
S reggelre kelvén megint megdűhülnek,
Kárhoznak, halnak, vadakká törpülnek.

Halál-mezőkön bitófák épülnek,
Nagy tetejükre kövér varjak űlnek,
Unják a hullát el- s vissza-röpülnek,
De az emberek meg nem csömörülnek.

1918

Tinódi Lantos Sebestyén: *Egri históriának summája* (részletek)

Summáját¹ írom Egör várának,
Megszállásának, viadaljának,
Szégyönvállását császár hadának,
Nagy vigaságát Ferdinánd királynak.²

[...]

Felhágnak, másznak pogán terek,
Nagy sok zászlókat törésre visznek,
Allát³ kiáltnak, dobok zöngenek,
Lőnek, hagyítanak, igön embörködnek.

Először ó kapu bástyájára
Nagy sok zászlóval rohanának rá,
Mecskei István gondola arra,
Az vitézökkel ott ellenök álla.

Rettenetös nagy öldöklés vala,
Mind az két félben sok megholt vala,
Szegin Mecskei megsérvött vala,
Szégyönt terek ott vallottak vala.

De meg másfelől az földbástyára,
Nagy sok zászlóval tömlöcbástyára
Hertelenséggel rohanának rá,
Belől vitézök sokan futnak arra.

Itt vitéz Dobó István forgódék,
Pető Gáspár es oda érközék,
Sok jámbor vitéz ott embörködék,
Zászlók hullának, vitézök halának.

[...]

Az ostrom közel estvélig tarta,
Az császár hada kárt nagyot valla,
Ostromról aznap terek elállá,
Aznap hús mázsa por mind elkölt vala.

Nagy bánatjok lőn az főpasáknak,
Egyött dolgokról tanácskozának,
Egy végostromot szolgáltattának,
Hogyha nem nyernék, ők elszállanának.

Derék ostromhoz ők készülének,
Senkit az igyben nem kímellének,
Pasák, szancsákok⁴ mind készön lűnek,
Másnap ostromra várnak eredének.

Közel tíz óra gyűlésbe telék,
Az vígságtevők igen szöngének⁵,

Allát mindönök ott övöltének,
Belől Istennek igen könyörgének,
Jézust háromszor ők kiáltának,
Dobok, trombiták igen harsagnak,
Kétfelől puskák igen ropognak,
Fénös fegyverök villagnak, csattagnak.

Rettenetösön minden bástyánál
Vínak, harcolnak sok vérontással,
Sebösök vannak nagy oításval⁶,
Sokan elhullnak sebbel és halálval.

Az temlöcbástyánál Dobó vala,
Ott ő aprógyát ellőtték vala,
Ő keze-lába sebösült vala,
Ott asszonnépek vitézködnek vala,

Lám, sok köveket vártakra hordnak,
Nagy bátor szívvel ők hagyigálnak.
Aranyas zászlóját Ali basának
Hősek bényerék, igen vigadának.

Nagy viadal kinn Bolyki tornyánál,
Vala öldöklés sivalkodással,
Belől az hősek nagy bátorsággal
Ők nem gondolnak sebbel és halálval.

Az Gergel deák kezén seb esék,
Zoltai István es sebbe esék,
Az Figedinek foga kiesék,
Sok jámbor vitéz hullá, sebben esék.

[...]

Már meghallátok revid summáját,
Egri szállásnak históriáját,
Azon imádkyuk mennyei atyát,
Tőlönk se vonnya nagy irgalmasságát.

Egröt minékönk éltig megtarcsa,
Több végházakkal megszabadiccsa,
Az pogán kéztől megoltalmazja,
Köröszttyén népet igaz hitben tarcsa.

1553

¹ *Summa* – összefoglalása, itt: elbeszélése.

² *Ferdinánd király* – I. Ferdinánd, magyar király, 1503–1564.

³ *Allá* – Allah.

⁴ *Szancsák* (szandzsák) –; török katona, főtiszt, bég.

⁵ *Szöngének* (zengenének) – zengtek, énekeltek.

⁶ *Oításval* – ordítással.

Műértelmező szövegalkotási feladat	Tartalmi minőség		25 pont	
	Nyelvi minőség	Szövegszerkezet	5 pont	
		Stílus	5 pont	
		Nyelvhelyesség	5 pont	

Helyesírás (mindhárom feladaté)	8 pont	
Íráskép (mindhárom feladaté)	2 pont	

		Maximális pontszám	Elért pontszám
Szövegértés és köznapis szövegalkotás	Szövegértés	40	
	Szövegalkotás	10	
Műértelmező szövegalkotás	Tartalmi minőség	25	
	Nyelvi minőség	15	
Helyesírás		8	
Íráskép		2	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma		100	

---

javító tanár

Dátum: _____